

2.8.2018

LIITE 21

YLIOPISTONRANTA, SAVILAHTI

VALMISTELUVAIHEESTA SAADUT LAUSUNNOT JA MIELIPIITEET VASTINEINEEN

Valmisteluvaiheen aineisto annettiin tiedoksi kaupunkirakennelautakunnalle 1.11.2017 ja nähtävänä aineisto on ollut MRL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti 6.11.–7.12.2017. Valmisteluaineistoa esiteltiin yleisötilaisuudessa 22.11.2017. Valmisteluaineistosta järjestettiin 27.11.2017 lausuntokokous. Lausunnon aineistosta antoivat Museovirasto, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Kuopion Vesi Liikelaitos, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), Fingrid Oyj, Alueelliset Ympäristönsuojelupalvelut ja ympäristöterveydenhuolto, sekä Pohjois-Savon liitto. Mielipiteen antoivat Suomen yliopistokiinteistöt, Itä-Suomen Yliopisto, Senaattikiinteistöt, Kuopion hyötypöräilijät ja Sawon Syke -allianssiryhmä.

Jokaisen lausunnon jälkeen on kaavoittajan vastine.

Kaavakarttaluonnos, josta lausunnot ja mielipiteet on annettu:

SISÄLLYSLUETTELO:

Museoviraston lausunto 13.12.2017	2
Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 5.12.2017	5
Kuopion Vesi Liikelaitoksen lausunto 27.11.2017	7
Tukesin lausunto 28.11.2017	9
Fingrid Oyj:n lausunto 5.12.2017	10
Alueellisten Ympäristönsuojelupalvelujen ja ympäristöterveydenhuollon lausunto 7.12.2017	11
Pohjois-Savon liiton lausunto 5.12.2017	15
Suomen yliopistokiinteistöt Oy:n mielipide 7.12.2017	15
Itä-Suomen Yliopiston mielipide 7.12.2017	17
Senaattikiinteistöjen mielipide 7.12.2018	18
Kuopion hyötypyöräilijöiden mielipide 7.12.2017	19
Sawon Syke –allianssiryhmän mielipide 5.12.2017	21

Museoviraston lausunto 13.12.2017

Asia KUOPIO, Asemakaava ja asemakaavan muutos, Yliopistonranta Kuopion kaupunki on pyytänyt Museovirastolta lausuntoa Savilahden Yliopistonrannan asemakaavan ja asemakaavanmuutoksen luonnosaineistosta. Kaava perustuu Savilahden osayleiskaavaan (2015) ja tavoitteena on maankäytön tehostaminen ja monipuolistaminen niin että kampusalueelle voidaan sijoittaa lisää tutkimus-, yritys- ja koulutustoimintaa.

Tavoitteena on myös ohjata osa Kuopion asuinrakentamisesta Savilahteen ja samalla muuntaa alue osaksi Kuopion keskustaa.

Kaavaluonnoksessa Suomen yliopistokiinteistöjen tonteille (297-13-2-12 ja 297-13-2-5) sijoitetaan asuin-, liike- ja toimistorakentamista (ALY). Opetustoimintaa palvelevien alueiden kaavamerkinnällä (YOK) mahdollistetaan alueen käyttö myös liike- ja toimitilarakentamiseen. Osalle kaupungin omistamia puistoalueita suunnitellaan toimitilarakentamista (KTY) ja jätevedenpumpunpaamon tuntumaan osoitetaan pysäköintitalo.

Kaava koskee myös voimalinjoja, infraverkostoja sekä liikenteen ja pysäköinnin järjestämistä sekä kelluvien rakenteiden ja rakennusten sijoittamista vesialueelle.

Kaavaselostuksessa todetaan rakennetun kulttuuriympäristön olevan täydennysrakentamisen lähtökohta. Kaavaluonnos toteuttaa sille asetettuja tavoitteita, tosin uudisrakentaminen on niin voimakasta, että olevan kulttuuriympäristön luonne ja arvokkaiden rakennusten asema ja merkitykset siinä muuttuvat.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kuopion yliopiston suunnittelukilpailun (1971) voittajan, Juhani Kataisen johdolla suunnitellut rakennukset Canthia 1970-luvun lopusta ja Snellmania 1980-luvun alusta ovat uudemman yliopistorakentamisen rakennustaiteellisesti merkittäviä kohteita. Niiden viereen valmistuneet rakennukset (Melania 1991, Medistudia ja Mediteknia 2001 – 2003) noudattavat soveltaen alkuperäistä moduulijakoon perustuvaa suunnitteluperiaatetta.

Kataisen johdolla suunniteltu, postmoderneja piirteitä omaava Studentia valmistui 1987.

Ammuslataamon kuusi 1930-luvun tuotantorakennusta ja johtajan virka-asunto Tiukanlinna on suojeltu 1994 valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen nojalla.

Käsiteltävän kaava-alueen ulkopuolelle jäävät samaan kokonaisuuteen kuuluvat kolme suojeltua rakennusta Geologisen tutkimuslaitoksen tontilla. Suojelupäätöksessä vahvistetun suojelurajauksen mukainen alue sisältyy myös valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen ympäristöjen luetteloon (RKY), jossa aluerajaus käsittää myös tuotantorakennusten ja Tiukanlinnan välialueen. Pohjois-Savon ELY-keskus on käynnistänyt alueen suojeluprosessin rakennusperinnön suojelusta annetun lain nojalla. Kaavaluonnoksessa esitetty ratkaisu turvaa, alla esitetyin tarkennuksin, riittävästi suojelun toteutumisen, eli erillislakipäätöstä ei todennäköisesti tarvita.

Kaavaratkaisu

Kaavaluonnoksen ratkaisu jättää Canthian ja Snellmanian välille näköyhteyden ja kampuksen osia yhdistävä kevyenliikenteen akseli säilyy keskeisenä, mikä on kulttuuriympäristön kannalta olennaista. Kampusrakennuksista vain Snellmania ja Canthia on osoitettu suojeltaviksi rakennuksiksi (SR). Merkintään tulee liittää määräys, jossa todetaan, että ne ovat historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaita, eikä niitä saa purkaa, ja että rakennuksen arkkitehtuurin alkupe- räisten tai niihin verrattavissa olevien ominaispiirteiden tulee olla korjaus- ja muutostöiden lähtö- kohtana. Korjaus- ja muutostöissä sekä lisärakentamista suunniteltaessa on kuultava museovi- ranomaista.

Osayleiskaavan (2015) sr 3 -merkintä (rakennus tai alue, joka pyritään säilyttämään) kattaa myös Snellmanian vieressä oleva Melanian ja Canthian vieressä olevat Mediateknian ja Mediastudian. Kaavamääräyksen mukaan säilyttämistä luetaan asemakaavassa siten, että rakennusoikeuden määrä ja sijoittuminen harkitaan suhteessa säilytyskohteen arvoon ja suojeluasteeseen. Museo- virasto esittää YOK-merkintään lisättäväksi /s-merkinnän ja määräyksen: Historiallisesti ja raken- nustaiteellisesti arvokas yliopistoympäristö. Alueella on suojeltavia rakennuksia. Uudet raken- nukset ja rakennuksiin tehtävät muutokset on sovittava suojeltujen yliopistorakennusten jäsen- telyyn, rakennustapaan ja tilarakenteeseen.

Luonnoksessa Savilahden pohjukassa rantamaisemaa rajaavat kuusikerroksiset, arkkitehtuuril- taan olevan ympäristön kanssa ilmeisen kontrastiset lamellitalot, joita yhdistävät kolmikerroksiset rakennukset ja Studentian pohjoispuolelle on osoitettu 12-kerroksinen tornitalo. Kampuksen ra- kentumisen eri vaiheiden säilymisen kannalta on hyvä, että kaavaratkaisussa ja havainnekuvissa 1980-luvun lopun postmodernin piirteitä ilmentävä Studentia säilyy. Museovirasto ehdottaa kui- tenkin harkittavaksi uudisrakentamisen kerroslukujen (6 ja 12 krs) alentamista ja/tai massoitte- lun muuttamista havainnekuvista esitetystä.

Savilahteen esitetyt kelluvat yksikerroksiset rakennukset voivat tuoda uuden positiivisen elemen- tin alueelle, kunhan tarkemmassa suunnittelussa pidetään huolta siitä, että ne eivät tule liian hal- litseviksi ja em. näköyhteyttä haittaaviksi.

Ammuslataamon alue jää pienimittakaavaisempaan uuden rakentamisen keskelle. Se säilyy kui- tenkin eheänä ja tulee muodostamaan ikään kuin hengähdyspaikan muuten hyvin tiiviiseen ym- päristöön, mitä tukee myös alueen läpi suunniteltu kevyen liikenteen väylä.

Ammuslataamorakennukset ja Tiukanlinna on osoitettu historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti ar- vokkain rakennuksiksi (sr -28). Määräyksen mukaan rakennuksen ulkoarkkitehtuuriin, ulkotilo- jen ja sisätilojen alkuperäisten tai niihin verrattavissa olevien ratkaisujen ja ominaispiirteiden tulee olla korjaus- ja muutostöiden lähtökohtana.

RKY-alueelle tuotantorakennusten ja Tiukanlinnan väliin on osoitettu pysäköintialue, muuten alue osoitetaan pääosin rakentamattomana. Ammuslataamorakennusten ja Tiukanlinnan ympäristös- sä tulee huolehtia myös ympäristön käsittelystä. Määräykseen tulee lisätä asetussuojelupäätök- sen mukaisesti maininta miljöön säilyttämisestä, esimerkiksi: Alueelle osin sijoittuva mahdollinen uudisrakentaminen ei saa vahingoittaa alueen historiallista arvoa ja ominaisuutta. Ympäris- tön hoidossa on pyrittävä säilyttämään nykyinen puistomainen luonne.

Vastine:

Kaavaehdotukseen suojelumerkintä on laajennettu koskemaan laajemmin kampusrakennuksia ja ne on osoitettu sr-38 merkinnällä: Historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus, jota ei saa purkaa. Rakennuksen arkkitehtuurin alkuperäisten tai niihin verrattavissa olevien ominaispiir- teiden tulee olla korjaus- ja muutostöiden lähtökohtana. Korjaus- ja muutostöissä sekä lisäraken- tamista suunniteltaessa on kuultava museoviranomaista.

Kaavaehdotukseen on lisätty /S-17 –merkintä YOK korttelialueelle: Historiallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokas yliopistoympäristö. Alueella on suojeltavia rakennuksia. Uudet rakennukset ja rakennuksiin tehtävät muutokset on sovittava suojeltujen yliopistorakennusten jäsentelyyn, rakennustapaan ja tilarakenteeseen.

Savilahdentien maantiemäinen luonne ja leveä katutila vaativat riittävän korkeita rakennuksia kadun reunaan, jotta katualueesta muodostuu kaupunkikuvaltaan tiivis ja urbaani. Alueen ilmanlaatu huomioiden on pidetty tärkeänä, että korvausilma rakennuksiin saadaan mahdollisimman korkealta, minkä riittävän korkeat rakennukset mahdollistavat. Riittävän korkea rakennusmassa Savilahdentien varrella toimii myös osaltaan ranta-alueen suojaavana melusteenä. Kuopion kaupunginhallituksen 19.1.2009 hyväksymässä Korkean rakentamisen selvityksessä asemakaava-alueen on todettu olevan soveltuva korkealle rakentamiselle.

Kaavaratkaisussa uudisrakennukset eroavat tietoisesti toiminnaltaan, julkisivupinnaltaan ja massoittelultaan Yliopistorakennuksista. Kävely- ja näkymäakseli, joka muodostuu Snellmanian ja Canthian väliin, jakaa olevat, veden yli toisiaan katsovat punatiilirakennukset omaksi kokonaisuudekseen. Uudet valkoiset rakennukset yhdessä olevan Studentian kanssa muodostavat uuden oman arkkitehtonisen kokonaisuutensa, joka omalla tavallaan toteuttaa arkkitehtuurikiilpailun tavoitetta modulaarisesti kasvavasta kampuksesta ja rakennusjärjestelmästä. Rakennusten julkisivuvaritys on määritetty rakennustapaohjeella (rto-2), jota on ehdottomasti noudatettava.

Kelluvien rakenteiden ja rakennusten osalta kaavaehdotuksen mukainen kerrosluku on I, ja rakennusoikeuden määrä 1 000 kem², mikä on noin 20% kaavaehdotuksen sallimasta rakentamisalueesta. Näköyhteys yliopistorakennusten välillä säilyy ja vesialue jää väljästi rakennetuksi.

Kaavaehdotukseen on lisätty ammuslataamon alueelle kaksi uutta rakennusala, joista on Museoviraston kanssa neuvoteltu, ja kaavaehdotus on tehty siltä osin museoviraston näkemysten mukaisesti.

RKY-merkintää on täydennetty lausunnon mukaisesti, rky-1: Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Alueelle osin sijoittuva mahdollinen uudisrakentaminen ei saa vahingoittaa alueen historiallista arvoa ja ominaisuutta. Ympäristön hoidossa on pyrittävä säilyttämään nykyinen puistomainen luonne.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 5.12.2017

Pohjois-Savon ELY-keskus on saanut osallistua monipuolisesti yliopistonrannan kaavahankkeeseen ja siihen liittyviin neuvotteluihin alkaen jo yleiskaavavaiheesta. Yleiskaava antaa nyt hyvän pohjan asemakaavoitukselle. Kuten neuvottelussa 27.11. todettiin on ELY-keskuksen kommentteja huomioitu hyvin kaavaprosessien kuluessa. Kyseessä on toiminnallisesti keskeinen alue Kuopion kaupunkirakenteessa ja kaavassa on paljon haasteita liikenteeseen, kulttuuriympäristöihin sekä melu- ja ilmanlaatuvaikutuksiin liittyen.

ELY-keskus esittää lausuntonaan seuraavaa:

Kaavan suojelumerkinnät (sr) ovat riittäviä Ammuslataamo alueen osalta (Tiukanlinnan sr on sama kuin muiden). Ammuslataamon kuusi 1930-luvun tuotantorakennusta ja johtajan virka-asunto Tiukanlinna lähellä rantaa on suojeltu 1994 valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen nojalla. Nyt käsiteltävän kaava-alueen ulkopuolelle jäävät samaan kokonaisuuteen kuuluvat kolme suojeltua rakennusta Geologisen tutkimuslaitoksen tontilla. Suojelupäätöksessä on myös vahvistettu suojelualuerajaus. Sama kohde sisältyy myös valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen ympäristöjen luetteloon (RKY) ja aluerajaus käsittää myös tuotantorakennusten ja Tiukanlinnan välialueen. ELY-keskus on käynnistänyt alueen suojeluprosessin rakennusperinnön suojelusta annetun lain nojalla.

Canthian ja Snellmanian yliopistorakennusten alueiden suojelumerkintää (sr) tullaan ilmeisesti täydentämään kunhan Juha Vuorisen tekemä Suomen yliopistokampusten rakennushistoriaselvitys valmistuu. Em. rakennusten sr-merkinnän koskeminen kaikkia rakennusten osia jää hieman epäselväksi merkintäviivojen paljouden vuoksi.

Kaavamääräyksiä on vielä syytä tarkentaa nykyisestä esimerkiksi melulta suojaamisen osalta, mikäli rantaan mahdollistetaan myös asuntojen toteuttaminen.

Kuten neuvottelussa todettiin, lepakoihin liittyvät kaavamerkintä ja -määräys alueen itärannalla ovat riittävät. Ranta-alueen osalta on tarpeen vielä selvittää, ulotuuko puustoinen vyöhyke vesialueeksi merkitylle alueelle (rantaviiva kaavassa suora) ja mitä tällä alueella saa tehdä.

Koska Savilahden alueen asemakaavoitus tehdään useassa osassa, on viheralueiden osalta hyvä selvittää, miten esimerkiksi kaavan viheralueet liittyvät laajempaan viherverkostokokonaisuuteen. Samalla myös pyöräilyn merkitystä voisi asemakaavassa entisestäänkin korostaa. Pyöräreitit ja reittien yhteydet lähialueisiin on tarpeen näkyä ainakin kaavan liiteaineistossa. ELY esittää, että kaavassa olisi hyvä tarkastella ja arvioida skeittiparkin sijoittamismahdollisuuksia, jotta nuorten liikuntamahdollisuudet eivät tältä osin katoaisi keskustasta kokonaan.

Liikenteelliset selvitykset ja tutkitut vaihtoehdot sekä liikenteen vaikutukset on esitetty kattavasti. Pohjois-Savon ELY-keskus huomauttaa, että Savilahdentie kuuluu valtakunnalliseen suurten erikoiskuljetusten verkkoon. Verkko on suunniteltu siten, että jakamaton kappale mitoiltaan 7m x 7m x 40 m mahtuu reitillä liikumaan. Tämä tulee huomioida alueen jatkosuunnittelussa.

Vastine:

Kaavaehdotukseen on korjattu ammuslataamokokonaisuuteen sisältyvän Tiukanlinnarakennuksen suojelumerkinnäksi sr-28. Yliopistorakennuksien sr-merkintää on tarkennettu museoviraston lausunnon mukaisesti (sr-38) ja laajennettu koskemaan kaikkia olevia yliopistorakennuksia.

Melujen osalta on tehty lisäselvityksiä, ja kaavamääräykset on laadittu selvityksen suositusten mukaisesti.

Ranta-alueen osalta on käyty maastossa tutkimassa puustoisien vyöhykkeen ulottuminen vesialueelle. Kaavamerkintää on muutettu siten, että luonnoksessa ollut /s-16 –merkintä puistoalueella (VP) on muutettu alueenosamerkinnäksi s-16, joka ulottuu myös vesialueelle siltä osin kuin se on lepakoitten ruokailualueen turvaamiseksi tarpeellista.

Kaavaehdotukseen on ranta-alueen pohjukkaan lisätty puurivi sekä etelärannalle istutettavia alueenosa, joilla turvataan viheryhteyden jatkuvuus ranta-alueen ympäri, myös kaavaselistusta on täydennetty tältä osin (luku 5.4.2). Pyöräreitit ja niiden liittyminen lähialueisiin on esitetty liikenneverkkokuvassa, kaavaselistuksen liitteessä 12.

Alueella sijaitseva skeittiparkki on epävirallinen, eikä sitä ole merkitty voimassa olevaan asemakaavaan. Fingrid ei salli ko. toimintaa voimajohtojen alla (ks. Fingrid lausunto). Skeittipaikkoja on osoitettu muualle kaupunkialueella. Puijon urheilulaakson yleissuunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 11.5.2015 / §141 ja siinä on esitetty varaus skeittiparkille n. 1,5 km:n etäisyydellä kaava-alueesta. Lippumäen skeittipaikan yleissuunnitelman hyväksyi kaupunkirakennelautakunta nähtäville 7.2.2018 / §29 ja yleissuunnitelma on hyväksytty viranhaltijapäätöksellä 10.4.2018 9§ / 2018. Skeittiparkin toteutussuunnittelu on käynnissä ja toteutukselle on investointivaraus 850 t € vuodelle 2019. Kaavaselistuksessa on lisätty arvio sosiaalisista vaikutuksista skeittiparkin poistumisen osalta (luku 4.5.2).

Savilahdentien erikoiskuljetusreitit säilyvyys on turvattu kaavaratkaisussa varaamalla riittävästi katualuetta. Yliopistonrannan liikenneverkkokuvassa on varattu ajoradan leveydeksi molempien ajoratojen leveydeksi 10,5 metriä, mikä mahdollistaa vaaditun 7 metrin vapaan leveyden. Liittymäalueiden ajourat tarkastellaan tarkemmissa katusuunnitelmissa.

Kuopion Vesi Liikelaitoksen lausunto 27.11.2017

Vesijohtoverkoston painetaso

Savilahden rantaan Studentian pohjoispuolelle on suunniteltu rakennettavaksi tornitalo. Kuopion Veden vesijohtoverkoston minimipainetaso on Savilahden alueella noin 150 mvp, joka ei ole riittävä kyseiselle 12-kerroksiselle rakennukselle. Asemakaavamääräyksessä tulee mainita, että kyseisellä kiinteistöllä tulee varautua kiinteistökohtaiseen vesijohtoveden paineenkorotukseen.

Tonttijako

Kuopion Vesi rakentaa vesihuoltoverkostot yleiselle katualueelle, jonka vuoksi alueen kiinteistöjen rajat tulee määrittää siten, että jokainen tontti rajautuu katualueeseen. Tällöin vesihuollon liitospaikkojen rakentaminen kiinteistöjen välittömään läheisyyteen onnistuu vesihuoltolain mukaisesti. Alueen länsireunassa sijaitseva ALY-kortteli ei kaavaluonnoksessa rajaudu katualueeseen.

Savilahden jätevedenpumppaamo

Savilahden jätevedenpumppaamo on merkitty autopaikkojen korttelialueen osaksi, jonne saa sijoittaa yhdyskuntateknisiä laitteita ja rakenteita. Pumppaamo säilyy nykyisellä paikallaan ja integroidaan mahdollisesti osaksi tulevaa pysäköintilaitosta. Jätevedenpumppaamon huoltoajoyhteys tulee huomioida asemakaavassa asianmukaisella ajoyhteysmerkinnällä. Saneerattavalle pumppaamolle rakennetaan uusi hajunpoistojärjestelmä, jonka poistoilmaputki viedään ylös rakennuksen katolle. Kaukovalvontaa varten rakennuksen katolle tarvitaan antenni. Poistoilmaputkesta ja antennista tulee olla asemakaavamääräykset.

Johtoalueet ja kulkuaukot

Pohjoisen KTY-6 korttelin länsireunassa sijaitsee Kuopion Veden vesihuoltoverkostoja. Niitä varten on asemakaavaan merkitty maanalaisia johtoja varten varattu alueen osa ja rakennukseen jätettävä kulkuaukko.

Jätevedenpumppaamon ylivuotona toimii nykyinen Savilahteen purkava hulevesiviemäri, joka jää tulevien rakennusten alle ja poistuu käytöstä. Korvaava yhteys rakennetaan Studentian eteläpuolelle. Tätä varten on asemakaavaan merkitty maanalaisia johtoja varten varattu alueen osa ja rakennukseen jätettävä kulkuaukko.

Edellä mainituissa maanalaisia johtoja varten varatun alueen osan tai kulkuaukon asemakaavamääräyksissä tulee mainita, että alueen yläpuolelle saa rakentaa siten, että rakentamaton vapaa korkeus maanpinnasta on vähintään 7 metriä.

Pysäköintitalon alle jäävät vesihuoltoverkostot siirretään pysäköintirakennuksen ulkopuolelle. Siirrettäviä vesihuoltoverkostoja varten tulee asemakaavaan merkitä maanalaisia johtoja varten varatut alueen osat.

Jätevedenpumppaamolle etelästä tulevat vesihuoltoverkostot jäävät moottoritieltä mahdollisesti Savilahdentielle rakennettavan rampin alle. Vesihuoltoverkostoja varten tulee kaavaan merkitä asianmukaiset maanalaisia johtoja varten varatut alueen osat.

Liitteenä 1 olevassa kartassa on esitetty Kuopion Veden nykyiset ja rakennettavat vesihuoltoverkostot asemakaava-alueella. Niitä varten tulee asemakaavaan merkitä maanalaisia johtoja varten varatut alueen osat niiltä osin kuin verkostot jäävät kiinteistöjen alueelle.

Sammutusvesi

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen sammutusvesisuunnitelmassa suositellaan, että sammutusvesi otetaan luonnonvesilähteestä aina kun se on mahdollista. Myös häiriöttömän vedenjakelun turvaamisen näkökulmasta katsoen luonnonvesilähteen käyttäminen sammutusvedenottoon on tarpeellista. Kuopion Vesi katsoo, että ennen kaavaehdotuksen valmistumista kaupunki selvittää mahdollisuudet ottaa sammutusvettä Savilahdesta ja varaa asemakaavassa tarvittavat aluevaraukset ja kulkuyhteydet luonnonvedenotto paikalle.

Hulevedet

Hulevesien kokonaishallinnan lisäksi myös hulevesien viemärointi siirtyy vuoden 2018 alusta lähtien kaupungin vastuulle. Koska hulevesien viemärointi kuuluu vielä lausunnonantoajankohdaksi Kuopion Vedelle, tuo Kuopion Vesi esille, että kortteleihin esitettyä kaavamääräystä (hule-15) tulee vielä tarkentaa. Lisäksi asemakaavaan tulee merkitä tulvareitit.

Vastine:

Vesijohtoverkoston painetaso

Kaavaehdotukseen on lisätty Savilahdenrannan Studentian pohjoispuolen rakennusalueelle kaavamerkintä vj-1: Alueella tulee varautua vesijohtoveden paineenkorotukseen.

Tonttijako

Kaavan jatkosuunnittelusta pidetyissä neuvotteluissa Kuopion Veden kanssa on yhteisesti todettu, että vesihuolto voidaan järjestää olevia johtoalueita hyödyntäen ALY-korttelin etelä- ja itäpuolelta. Kaavaan on merkitty tarvittavat uudet johtoalueet vesihuollon yleissuunnitelman (liite 15/2) mukaisesti.

Savilahden jätevedenpumppaamo

Autopaikkojen korttelialueen asemakaavamerkintä on muutettu siten, että lausunnossa mainitut seikat tulee huomioiduksi ja suunnitteluvaiheessa tavoitteet pystytään sovittamaan yhteen. LPY-2: Yleisten pysäköintilaitoksen korttelialue. Kortteliin saa sijoittaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia rakennuksia, rakenteita, laitteita ja verkostoja vesihuoltoa varten. Alueelle rakennettavassa pysäköintilaitoksessa tulee varata vesihuoltolaitoksen määrittämät tilavaraukset vesihuoltoa palveleville rakennuksille, rakenteille, laitteille ja verkostoille sekä niiden käytölle ja kunnossapidolle. Käyttö ja kunnossapito vaatii vähintään 8 metriä korkean vapaan tilan. Pysäköintilaitoksen suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä vesihuoltolaitoksen kanssa.

Johtoalueet ja kulkuaukot

Kaavaehdotukseen on lisätty KTY-6 kortteliin korkeusmääritys kulkuaukoille johtoalueilla. Vähimmäiskorkeus on määritetty merkinnällä vh=7: Alueen osa, jonka yläpuolelle saa rakentaa siten, että rakentamaton vapaa korkeus maanpinnasta on vähintään merkinnän osoittama metri-määrä.

Kaavaehdotuksessa rakennusmassoja on muutettu siten ALY-5 korttelialueella, että hule- ja ylivuotoputkien yläpuolelle ei ole sijoitettu rakennuksia.

LPY-2 määräys mahdollistaa putkien sijoittamisen ja velvoittaa suunnittelemaan pysäköintitalon siten, että jätevedenpumppaamon vaatimukset tulevat huomioiduksi.

Kaavaehdotukseen on merkitty tarvittavat johtoalueet Kuopion Veden toimittaman vesihuolto-suunnitelman mukaisesti.

Sammutusvesi

Sammutusvesien ottopaikka on alustavasti kaavailtu tulevan Savisaaren sillan viereen Marikon rantaan, joka on kaava-alueella oleva lähin, katualueen vieressä oleva yhteys järveden saantiin.

Tästä mahdollisuudesta on alustavasti keskusteltu myös pelastuslaitoksen kanssa. Sammutuspaikka otetaan huomioon tällöin Marikon rannan asemakaavatyön yhteydessä.

Hulevedet

Kaavaehdotukseen on merkitty tulvareitit ja hulevesien tarvitsemat aluevaraukset hulevesisuunnitelman mukaisesti. Kaavamääräyksiä on muutettu siten, että rannalla sijaitsevat ALY ja ALY-5 korttelit on osoitettu hule-13 -merkinnällä. Muissa kortteleissa hule-15 on katsottu riittäväksi. Ranta-alueille sijoittuvilla korttelialueilla hule-13 -merkintä edellyttää hulevesien käsittelyä kiinteistökohtaisesti ja huomiomaan myös kattovedet hulevesienkäsittelysuunnitelmassa. Hule-15 -merkinnällä on osoitettu jo pääosin rakentuneet alueet (YOK) sekä uudet korttelialueet (KTY-6), jotka sijaitsevat kauempana rannasta, ja joilla hulevesien imeyttäminen tai viivyttäminen on mahdollista.

Tukesin lausunto 28.11.2017

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on vastaanottanut Kuopion kaupunginlausuntopyynnön, joka koskee Kuopion Yliopistonrannan asemakaavaa ja asemakaavan muutosta. Tukes on 9.2.2017 antanut Yliopistonrannan asemakaavasta ja asemakaavanmuutoksesta lausunnon. Itä-Suomen Yliopiston nestekaasua koskevat luvat on siirretty Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:lle 18.9.2017. Lausunnossa esitetyt asiat ovat päteviä edelleen. Tukesin lausunnossa mainitut suojaetäisyydet ovat vähimmäisetäisyyksiä. Nyt esillä olevan ehdotuksen materiaalissa on liitteenä nestekaasulaitoksen riskianalyysi, joka on tehty yleisellä tasolla. Tukesin näkemyksen mukaan se ei ole riittävä, koska siitä ei käy ilmi onnettomuuteen liittyvät vaikutusalueet (lämpösäteily, paine) kaavamuutosalueella. Lisäksi on selvittävä nestekaasunsäiliöauton kulkureitti ja huomioida sitä sekä säiliöauton tyhjennyspaikkaa koskevat turvallisuusvaatimukset.

Vastine:

Kohteesta on tehty uusi riskianalyysi, joka on kaavaselostuksen liitteenä 7/2. Selvitys sisältää arvion mm. lämpösäteilyn ja paineen vaikutuksista. Selvitys on tehty Snellmanian osalta, Canthian osalta tulosten on katsottu olevan vastaavat. Canthian läheisyyteen osoitettujen rakennusalojen toteutuminen edellyttää nestekaasusäiliön poistamista. Suomen yliopistokiinteistöillä (SYK Oy) on aikomus poistaa Canthian yhteydessä oleva nestekaasusäiliö, jolloin kaavan mukainen rakentaminen on mahdollista.

Ehdotusvaiheessa tehdyssä selvityksessä on tarkasteltu kolmea todennäköisintä onnettomuusskeraariota: 1) Paineennousu höyrystimenjälkeisessä putkistossa, 2) Letkurikko säiliöautolla säiliön täyden yhteydessä sekä 3) Putkirikko maanpäällisessä putkessa. Selvityksen mukaan lämpösäteilyn ja paineen vaikutukset näissä onnettomuustilanteissa ulottuvat enimmillään 12m:n säteelle päästölähteestä eikä vaikutukset ulotu tontin rajan ulkopuolelle. Myöskään uusia rakennusaloja ei ole osoitettu tätä lähemmäksi. Canthian läheisyyteen osoitettujen rakennusalojen toteutuminen edellyttää nestekaasusäiliön poistamista.

Tarkemmat selvitykset tulee tehdä rakennuslupavaiheessa.

Kaavassa on määräys: ma-sv: Alueen osa, jolle saa rakentaa maanalaisia nestekaasusäiliöitä. Alueen suunnittelussa on selvitettävä Seveso-direktiivin mukaisten varastosäiliöiden toimintaan liittyvät riskit suuronnettomuusvaaran kannalta. Alueelle rakentamisen on tarkoitettu perustuvaksi yksityiskohtaisempaan suunnitteluun. Lupaharkinnan yhteydessä tulee huomioida erityisesti alueella oleva onnettomuusvaara ja ottaa huomioon turvallisuuden edellyttämät etäisyydet. Suunniteltaessa alueen käyttöä on palo- ja pelastusviranomaisille ja toiminnanharjoittajille sekä tarvittaessa Turvallisuus ja kemikaalivirastolle (TUKES) varattava mahdollisuus lausunnon antamiselle.

Fingrid Oyj:n lausunto 5.12.2017

Asemakaava-alueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvat Fingrid Oyj:n 110 kV (kilovoltin) voimajohto Alapitkä - Iloharju sekä Iloharjun 110 kV sähköasema, joka on koko Kuopion sähköjakelun kannalta keskeisin sähköverkon solmupiste. Fingridin 110 kV voimajohto sijoittuu osin samalle johto-alueelle Kuopion Sähköverkko Oy:n 110 kV voimajohdon kanssa. Olemme lausuneet asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 17.2.2017 ja osallistuneet aloitusvaiheen viranomaisneuvotteluun 1.2.2017.

Asemakaavaluonnoksessa esitetään Fingridin 110 kV voimajohdon siirtoa Savilahdentien ja Niuvantien liittymän läheisyydessä. Siirtoa on suunniteltu yhdessä Fingridin, Kuopion Sähköverkko Oy:n ja Kuopion kaupungin kanssa. Asemakaavaluonnoksessa on esitetty ratkaisu voimajohtojen siirrosta keskustelujen ja valmisteilla olleen esisopimuksen mukaisesti. Esisopimus ei kuitenkaan ole vielä ollut Fingridin allekirjoitettavana.

Kaavaselostuksessa todetaan, että epävirallinen skeittiparkki joutuu väistymään vt 5:n rampin kohdalla ja uusi skeittiparkkialue on mahdollista sijoittaa nykyisen Terveyspuiston eteläosaan. Kaavaselostuksesta tai kaavakartasta ei selviä, että mihin kohtaan tällä viitataan. Muistutamme, että voimajohtoalueesta ei voi muodostua skeittipaikkaa. Voimajohtoalueelle ei sovi monet liikuntatoimintojen vaatimat rakenteet (kuten skeittiramppi). Mikäli skeittipaikka sijoittuu voimajohtoalueen läheisyyteen, kohteen toteutuskelpoisuus on varmistettava Fingridistä erillisellä risteämälausuntopyynnöllä (yhteystiedot myöhemmin).

Fingridillä ei ole muutoin huomauttamista asemakaavaluonnoksesta. Edellisissä lausunnoissa ja keskusteluissa mainitut asiat voimajohdon siirrosta ja voimajohtojenrajoituksista toiminnoille ja rakentamiselle on kuitenkin otettava huomioon myös jatkosuunnittelussa.

Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Risteämä voi olla myös esimerkiksi tie, katu, maanmuokkaustoimenpide, rakennelma tai rakennus, joka sijoittuu voimajohdonläheisyyteen. Risteämälausunto tulee pyytää, vaikka suunnitelma olisi osoitettu kaavassa. Risteämälausunnossa esitetään annettua kaavalausuntoa yksityiskohtaisemmin ne seikat ja turvallisuusnäkökohdat, jotka hankkeen suunnittelijan ja toteuttajan on voimajohdon kannalta otettava huomioon.

Vastine:

Fingrid Oyj on allekirjoittanut voimajohtojen siirrosta tehdyn esisopimuksen ”Esisopimus voimajohtojärjestelyistä” 25.4.2018.

Luonnosselostuksessa mainittu Terveyspuisto skeittipaikan mahdollisena sijoituspaikkana ei voimajohtojen siirron jälkeen sijaitse Fingridin voimajohtojen alla. Kaavaehdotuksessa Terveyspuisto on kuitenkin poistunut suunnitelmasta ja alue on muutettu istutettavaksi tontin osaksi. Skeittipaikalle on varattu sijoittumispaikkoja kaava-alueen ulkopuolelta Kuopion kaupungin alueelta Puijon urheilulaaksosta ja Lippumäen urheilualueelta.

Alueellisten Ympäristönsuojelupalvelujen ja ympäristöterveydenhuollon lausunto 7.12.2017

Yleistä kaavaluonnoksesta

Asemakaavaan tehty meluselvitys (WSP Finland Oy, 22.9.2017) osoittaa, että yliopistonrantaan suunniteltu uusi asumisen mahdollistava ALY-5 alue sijaitsee siten, että tieliikenteen päiväaikainen keskiäänitaso ennustetilanteessa on yli 70 dB eli yli 15 dB yli ohjearvon ja yöaikainen keskiäänitaso ennustetilanteessa on 60 dB eli yli 15 dB yli uuden asuntoalueen ohjearvon.

Alueelle tehty ilmanlaadun arviointi (Ilmatieteen laitos, 12.5.2017) osoittaa, että ennustetilanteessa tieliikenteen aiheuttamat typpidioksidin lyhytaikaispitoisuudet (vuorokausiarvot) kohoavat erittäin lähelle vuorokausiohjearvoa 70 µg/m³. Hengitettävien hiukkasten lyhytaikaispitoisuudet (vuorokausiarvot) puolestaan ylittävät ennustetilanteessa ohjearvon 70 µg/m³. Vuorokausiohjearvon ylitys on mahdollinen jo nykyisessä tilanteessa, mitä tukevat alueelta olevat epäviralliset mittaustulokset.

Asemakaavaluonnoksessa ALY-5 –alueen asutus on pystytty juuri ja juuri sijoittamaan niin, että pääkaupunkiseudulla sovelletut ilmanlaadun suojaetäisyydet liikenneväyliin (Savilahdentie ja valtatie 5) täyttyvät. Tämä ei kuitenkaan takaa sitä, että alueella asukkaat eivät altistuisi huomattavan korkeille ilmansaastepitoisuuksille. Myös melutasot ovat niin korkeita, että tavanomaisilla meluntorjuntaratkaisuilla asuntoja ei pystytä suojaamaan riittävästi tieliikennemelulta.

Näin ollen sekä tieliikenteen melutasot että ilmanlaatu Savilahden pohjukassa ovat tasolla, jossa terveyshaitat ovat todennäköisiä. Tästä syystä asumista ei tulisi sijoittaa Savilahden pohjukkaan ALY-5 -alueelle, kun Savilahdesta lähietäisyydeltä on löydettävissä asumisille selvästi paremmin soveltuvia alueita.

Yksityiskohtaisia kommentteja kaavaluonnoksesta

ALY-5 –alueen koillispäähän on sijoitettu rakennusala 12-kerroksisella asuintalolle. Meluselvityksen perusteella tieliikenteen melutasot lähes kaikilla rakennuksen julkisivuilla rakennuksen koko korkeudella selvästi ylittävät ohjearvot (päiväaika 55 dB ja yöaika 45 dB). Korkeana yksittäisenä rakennusmassana sitä ei ole mahdollista suojata tieliikennemelulta mitenkään niin, että rakennukseen saataisiin riittävät melulta suojatut puolet. Lisäksi tälle alueelle kohdistuu huomattavan korkeat ilmansaastepitoisuudet. Alueellisten ympäristönsuojelupalveluiden ja ympäristöterveydenhuollon mielestä tätä kaavaluonnoksen mukaista korkeaa asuinrakennusta ei ole mahdollista toteuttaa.

ALY 5 –alueen luoteispäässä on rakennusala, joka mahdollistaa 3-sakaraisen, 6-kerroksisen asuintalon rakentamisen. Tehty meluselvitys osoittaa, että suunnitellulla massoittelulla rakennuksen takaosiin Savilahden puolelle ei saada riittävästi kaikkiin kerroksiin melulta suojattuja julkisivuja. Lisäksi tälle alueelle kohdistuu huomattavan korkeat ilmansaastepitoisuudet. Alueellisten ympäristönsuojelupalveluiden ja ympäristöterveydenhuollon mielestä tälle rakennus- alalle ei tulisi osoittaa asumista. Mikäli asuminen kuitenkin tällä alueella mahdollistetaan, tulee kaavassa ja jatkosuunnittelussa ottaa huomioon seuraavat seikat:

- Rakennus- alalle tulee osoittaa vain lyhytaikaista asumista, kuten opiskelija- asuntoja.
- Rakennuksen koko Savilahdentien puoleinen julkisivu tulee olla yhtenäinen ja vähintään yhtä korkea kuin Savilahteen suuntautuvat siivekkeet. Tällöin yhtenäinen julkisivu muodostaisi yhtenäisen suojan rakennuksen takaosaan. Tälle Savilahdentien suuntaiselle sivulle ei tule osoittaa asumista.

- Rakennukseen tulee toteuttaa Savilahdentien puolelle ja koillis- ja luoteispäätyihin tiivis, melulta suojaava kaksoisjulkisivu (luhtikäytävät), jos näiden julkisivujen puolelle osoitetaan asumista. Näiden julkisivujen kokonaisääneneristävyyden tulee olla vähintään 38 dB, mikä edellyttää siis sitä, että julkisivuilla ei voida toteuttaa normaaleja rakenneratkaisuja.
- Asuinhuoneistot rakennuksessa tulee olla ns. läpitalon huoneistoja, jolloin esimerkiksi makuuhuoneet voidaan sijoittaa suojaisemman sisäpihan puolelle.
- Kaksoisjulkisivuille ei voi toteuttaa parvekkeita ja sisäpihankin parvekkeet tulee suojata melulta tiiviillä lasituksilla.
- Rakennusta ei voi rakentaa vaiheittain, koska meluntorjunta kyseisen rakennuksen osalta perustuu siihen, että rakennusmassa on kokonaisuudessaan valmis.
- Rakennukseen tulee toteuttaa kokonaan koneellinen ilmanvaihto ja tuloilman suodatus tulee korkealuokkainen. Tuloilman ottoaukkoja ei saa sijoittaa Savilahdentien puolelle.
- Hyväksyttävien sisä- ja ulkomeluolosuhteiden toteutuminen tulee osoittaa tarkentuvien suunnitelmien pohjalta päivitetyllä meluselvityksellä.

ALY-5 –alueella oleva Studentia-rakennus on ainakin tässä vaiheessa ilmeisesti jäämässä käyttöön. Kaavaratkaisussa rakennus toimii osin muiden rakennusten melusuojana, mikäli rakennus myöhemmin puretaan, edellyttää meluntorjunta vastaavan rakennusmassa olemassa oloa samalla paikalla.

Savilahden pohjukan ALY-5 –alueen melutilannetta olisi yleisesti parannettavissa ainakin jossain määrin, jos

- Savilahdentien ja valtatie 5:n väliin suunniteltujen toimistorakennusten rakennusmassa olisi selvästi korkeampi ja pitempi
- valtatie 5:n varteen rakennettaisiin riittävän pitkä meluste. Tämä tosin todennäköisesti estäisi suunnitellun uuden moottoritierampin toteuttamisen alueelle. Kaava-alueen luoteisosan ALY-alueen melutilanne tulee osoittaa kaava-aineistossa, vaikkakin muiden meluselvitysten perusteella on arvioitava, että alueella on saavutettavissa uuden asuinalueen ohjearvot.

Vastine

Yleistä kaavaluonnoksesta

Kaavaratkaisussa ja siihen liittyvässä Savilahdentien yleissuunnitelmassa ALY-5 -korttelin ulkoseinä sijaitsee n.19,5 metrin päässä Savilahdentielle suunnitellusta bussikaistan reunasta, 23 metrin päässä varsinaisen ajoneuvoliikennekaistan reunasta ja 180 metriä vt 5:n reunasta. Pääkaupunkiseudulla sovellettavien ilmanlaadun vähimmäissuojaetäisyyksien mukaan Vuoteen 2040 ennustetulla Savilahdentien liikennemäärällä 22 000 ajoneuvoa vuorokaudessa minimi etäisyys on asuinrakennuksesta n. 16 metriä ja suositusetäisyys n. 44 metriä. Vt 5:n ennustetulla liikennemäärällä 58 000 ajoneuvoa vuorokaudessa minimietäisyys on 42 metriä ja suositusetäisyys 120 metriä. Kaavaratkaisu täyttää minimietäisyyden Savilahdentien osalta ja vt 5:n osalta etäisyys on 60 metriä yli suositusetäisyyden.

ALY-5 -merkinnällä osoitetussa korttelissa rakennusmassojen sijoittelu on suunniteltu siten, että oleva melutilanne rannalla paranee ja myös uusien asumisen mahdollistavan korttelialueen läheisyyteen muodostuu alueita, joissa ulkoalueiden melutasot eivät ylitä valtioneuvoston päätöksen (VNp 993/1992) mukaisia ohjearvotasojia.

Savilahdentielle on kaavaan liittyvässä liikenneverkkosuunnitelmassa (kaavaselostuksen liite 12/1) määritetty puurivit, joilla voi olla vaikutusta hiukkasten leviämiseen. Jatkosuunnittelussa kasvivalinnoilla tulee tukea ilmanlaadun epäpuhtauksien ehkäisyä. Katukuilussa ilmanlaatu on sitä huonompi, mitä kapeampi kuilu ja suurempi liikennemäärä tai raskaan liikenteen osuus on. Tuulettuvuus paranee selvästi, kun rakennusten korkeuden suhde kadun leveyteen on pienempi kuin 0,7. Savilahdentiellä tämä suhde on 0,48.

Kaupungin strategissa sekä mm. Kaupunkirakennesuunnitelmassa Savilahden aluetta on tavoite kehittää asuin-, opiskelu- ja työssäkäyntialueena. Kaavaratkaisu pohjautuu 21.3.2017 voimaan tulleeseen Savilahden osayleiskaavaan, joka mahdollistaa alueelle myös asuin, liike- ja toimistotiloja. Kaupunginhallituksen 8.5.2017 jatkosuunnittelun pohjaksi hyväksymässä Savilahden maankäytön yleissuunnitelmassa kaava-alueelle on esitetty asumisen sijoittamista. Yliopistonrannan alueen asukasmääräksi on maankäytön yleissuunnitelmassa esitetty tavoitteeksi 900 asukasta, kaavaratkaisussa asukasmäärä on n. 850, joista 320 sijoittuu ALY-alueelle, kauemmaksi Savilahdentiestä. ALY-alueen tiivistämistä ja laajentamista rajoittaa ammuslataamoalue, joka on valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö. Suunnittelussa lähtökohtana on ollut säilyttää väljyys ammuslataamoalueen läheisyydessä.

Asuinrakennusten julkisivuihin kohdistuu suurimmillaan 72 dB:n päiväaikainen keskiäänitaso (LAeq 7-22). Tämä melutaso edellyttää julkisivurakenteilta 37 dB:n äänitasoeroa vastaavaa ääneneristävyyttä, jotta sisätiloissa melulle asetetut ohjearvot eivät ylitä. Asuinkehteiden muihin julkisivuihin kohdistuvat melutasot ovat pienempiä. Selvityksen liitteen 5 sivulla 1 on esitetty asuinkehteiden julkisivuihin määritetyt äänitasoerot, joita on käytetty kaava-määräyksien lähtökohtana.

Yksityiskohtaisia kommentteja kaavaluonnoksesta

Kuopion Savilahden alueen ympäristömeluselvityksessä (WSP, 19.3.2018, liite 5/1) todetaan asiantuntijalausunnon mukaan, että 12-kerroksisen rakennuksen julkisivut voidaan suojata tieliikenteeltä siten, että rakennuksen julkisivuilta vaadittavat äänitasoerot ovat Savilahdentien puolella 35 dB ja rakennuksen lounaispuolen julkisivulla 33 dB ja koillisen puolen julkisivulla 32 dB. Asiantuntijaselvityksen mukaan rakennusten julkisivuilta edellytettävät korkeimmat ääneneristävyydet voidaan saavuttaa betonirunkoisilla ja tiiliverhoilulla julkisivulla ja hyvin ääntä eristävillä ikkunoilla.

Kaavamääräys iv-2 edellyttää, että rakennusosalalle toteutettaviin asuin-, liike-, ja toimistotiloihin on järjestettävä koneellinen ilmanvaihto. Rakennuksen ulkoilmalaitteet tulee sijoittaa mahdollisimman ylös rakennuksen liikenneväylän vastakkaiselle puolelle. Korkea rakennus (yli 35 metriä) mahdollistaa tuloilman ottamisen mahdollisimman korkealta rakennuksen liikenneväylän vastakkaiselta sivulta, jossa ilmanlaatu on oletettavasti puhtaampaa. Määräyksellä pyritään varmistamaan, että asuinhuoneistoissa ei ole tarpeen aukaista ikkunoita tuuletuksen vuoksi ja korvausilmaa ei oteta liikenneväylän puolelta. Koneellisessa poistoilmanvaihtojärjestelmässä ilmapirtaus saadaan aikaan puhaltimella. Tavallisesti käytetään vesikatolla olevaa huippuimuria tai ullakolle sijoitettua puhallinta. Poistoilman tilalle virtaa ulkoilmaa erillisten ulkoilmaventtiilien kautta. Järjestelmä on riippumaton ulkolämpötilasta ja tuulioloista (RT-56 10591).

ALY-5 -alueen luoteispäässä olevan rakennusalan osalta ympäristömeluselvityksen mukaan julkisivut voidaan suojata tieliikenteen melulta siten, että rakennuksen julkisivuilta vaadittavat äänitasoerot ovat Savilahdentien puolella 37 dB ja rakennuksen lounais- ja koillipuolen julkisivulla 33-34 dB

Kaavaehdotuksessa on määrätty, että Savilahdentien puolen julkisivun puoleisten rakennuksen ulkoseinien sekä ikkunoiden ja muiden rakenteiden ääneneristävyyden liikennemelua vastaan on oltava vähintään 38 dBA. Korttelissa par-5 -merkintä edellyttää, että katujen puoleisille julkisivuille ei saa sijoittaa parvekkeita. Rakennusalojen lounais- ja koillisjulkisivuilla edellytetään kaava-

määräyksen mukaan ulkoseiniltä, ikkunoilta ja muilta rakenteilta vähintään 35 dB:n ääneneristävyttä, ja parvekkeilta melun puoleisilla julkisivuilla vähintään 13 dB:n ääneneristävyttä.

Kaavaehdotukseen ALY-5 -korttelialueen merkintää on muutettu siten, että se mahdollistaa vain lyhytaikaisen asumisen: Asuin-, liike-, toimisto- ja yleisten rakennusten korttelialue. Korttelialueelle saa rakentaa ainoastaan opiskelija-asuntoja tai muita vastaavia lyhytaikaiseen asumiseen tarkoitettuja asuntoja. Rakennusten ensimmäiseen maanpäälliseen kerrokseen tulee toteuttaa liikehuoneistojen tai yhteistilojen ikkuna- ja oviaukkoja julkisivujen elävöittämiseksi. Asuntoja ei saa sijoittaa kadun puolella ensimmäiseen maanpäälliseen kerrokseen. Tonttia varten varattavan leikkiin ja oleskeluun tarkoitettun alueen ei tarvitse sijaita kyseisellä tontilla, eikä sen tarvitse vastata rakennusjärjestyksen vähimmäispinta-alaa koskevia vaatimuksia.

Savilahdentien puoleinen julkisivu on kaavaehdotuksessa toteutettu niin yhtenäisenä kuin oleva rakentaminen ja tarvittava infrastruktuuri mahdollistaa. Rakennuskorkeuksia on nostettu Savilahdentien puolella luonnoksessa esitetystä kerrosluvusta III kerroslukuun V, mikä kaavassa on määritetty räystäskorkona +104.1mpy.

Ympäristömeluselvityksen mukaan Savilahdentien puolen julkisivut on mahdollista toteuttaa myös ilman luhtikäytäväratkaisuja siten, että sisätiloilta vaadittavat melutasot voidaan saavuttaa kaavamääräyksen mukaisesti: Savilahdentien puolen julkisivun puoleisten rakennuksen ulkoseinien sekä ikkunoiden ja muiden rakenteiden ääneneristävyden liikennemelua vastaan on oltava vähintään 38 dBA, mikä voidaan saavuttaa betonirunkoisilla ja tiiliverhoilulla julkisivulla ja hyvin ääntä eristävillä ikkunoilla.

Kaavaehdotuksessa edellytetyt opiskelija-asunnot ja mahdolliset muut lyhytaikaiseen asumiseen tarkoitetut asunnot ovat pääsääntöisesti pieniä yksioita, jolloin asunnon ikkunat on käytännössä sijoitettava vain yhteen suuntaan.

Asuinrakennusten julkisivuihin kohdistuvat melutasot tulee ottaa huomioon parvekkeiden sijoittamisessa sekä parvekerakenteiden ääneneristävyden mitoituksessa. Parvekelasituksilla voidaan saavuttaa 5 dB...17 dB ääneneristävyksiä riippuen parvekkeiden mallista ja parvekkeen kaide- ja lasimateriaaleista. Kaavassa määrätään sekä ulkoseinien että parvekkeiden ääneneristävyys vaatimus. Kaavamääräyksillä 30dB/7dB ja 35dB/13dB edellytetään, että parvekkeiden ääneneristävyys tulee olla vähintään 7dB tai 13 dB ja määräyksellä par-6, että katujen puolelle ei saa sijoittaa parvekkeita. Ympäristömeluselvityksen mukaan sisäpihan puolelle pystytään toteuttamaan parvekkeita riittäväillä ääneneristysvaatimuksilla.

Asemakaavassa otetaan kantaa kaavateknisistä syistä lopputilanteeseen. Tonttijako on tehty siten, että pohjoisesta päin rakennettaessa Savilahdentien varteen rakennettava rakennusmassa suojaaa piha-alueita ja pihan puolen julkisivuja.

Vaiheittain rakennettaessa kaikissa tarkastelluissa vaihtoehdoissa (Vaihe 1, Vaihe 2, Vaihe 3) asuinalueiden läheisyyteen muodostuu alueita, joissa ulkoalueiden melutasot eivät ylitä valtioneuvoston päätöksen (VNp 993/1992) mukaisia ohjearvotasoja. Erityisesti vaiheissa 2 ja 3 Savilahdentien ja rannan väliin sijoittuva lamellitalo muodostaa Savilahden rannan puolelle laajan melulta suojaisan ulkoalueen. Määräyksellä le-1 edellytetään, että leikki- ja oleskelualue tulee varustaa liikennemelun puoleiselta sivulta riittävän korkealla umpiaidalla silloin, kun alue sijaitsee pääkadun läheisyydessä. Määräys parantaa ulkoalueitten olosuhteita silloin, kun alue rakentuu vaiheittain.

Kaavaehdotuksessa on osoitettu melunsuojaus Studentiaa vastaan oleville julkisivuille ALY-5 -korttelissa. Mikäli Studentia poistuu, se ei vaikuta melunsuojaukseen siten, että ohjearvot eivät täytyisi.

Meluselvitystä ja kaavasunnitelmaa on tarkennettu luonnosvaiheen jälkeen. Savilahdentien ja valtatieväliin sijoitettu toimitilarakennusten massaa (KTY-6 korttelialue) on korotettu IV-V ker-

roskorkeuksista V-VI:een ja sitä on pidennetty moottoritie liittymän poistumisen myötä.

Ympäristömeluselvityksessä tutkittiin valtatie 5:n reunaan sijoitettavan melukaiteen vaikutusta ALY-5 -kortteliin ja selvityksessä todetaan, että valtatie 5 melusuojuuksella ei voida vaikuttaa merkittävästi Savilahdentien länsipuolella suunniteltuihin rakennuksiin kohdistuviin melutasoihin. Toimitilarakennukset (KTY-6) Savilahdentien ja vt 5:n välissä osaltaan muodostavat melumuurin vt 5:n melulle.

Kaavassa on tehty ratkaisuja liikennejärjestelmän suunnittelussa siten, että liikennemäärän kasvu tulevaisuudessa hidastuisi. Järjestämällä hyvät edellytykset kävelylle, pyöräilylle ja joukkoliikenteelle tavoitellaan muiden liikennemuotojen kulkutapaosuuksien kasvua. Kaavan pohjana olevissa suunnitelmissa kävelyä ja pyöräilyä edistämistä tuetaan mm. eriyttämällä kävely ja pyöräily omille väylilleen sekä varaamalla alueita polkupyörien pysäköintiä varten. Joukkoliikenteen olosuhteita parannetaan vaihtopysäkkialueilla sekä joukkoliikenteelle varatuilla bussikaistoilla. Joustavalla pysäköintinormilla pyritään motivoimaan kiinteistöjä tekemään kevyttä liikennettä ja joukkoliikennettä tukevia ratkaisuja.

Pohjois-Savon liiton lausunto 5.12.2017

Pohjois-Savon liitolla ei ole maakuntakaavoituksen näkökulmasta huomautettavaa valmisteluaineistosta ja kaavaluonnoksesta. Savilahden kehittäminen ja kaupunkirakenteen tiivistäminen on myös liiton tavoitteiden mukaista. 110 kV sähkölinjan siirto voidaan huomioida meneillään olevan maakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä. Valtatie 5:ltä Savilahteen kulkevan rampin osalta tulee jatkosuunnittelussa varmistaa, ettei rampin toteutuminen estä Pohjois-Savon maakuntasuunnitelman 2040 ja -ohjelman 2018-2021 mukaisen valtatie pitkämatkaisen liikenteen palvelutasoa koskevan tavoitteen toteutumista. Tavoitteena on, että Valtatie 5 nopeustaso on 100 km/h lisälmeen saakka.

Vastine:

Kaavaratkaisu ei edellytä vt 5:n nopeustason muutosta.

Suomen yliopistokiinteistöt Oy:n mielipide 7.12.2017

Yleistä

Tämä mielipide koskee julkisesti 6.11.- 07.12.2017 nähtävillä olevaa Yliopistonrannan asemakaavan muutosluonnosta.

SYK Oy:n (Suomen Yliopistokiinteistöt Oy) tavoitteena on osaltaan kehittää Yliopistonrannan kampusaluetta ja sen ympäristöä eläväksi ja elinvoimaiseksi alueeksi, joka sisältää monipuolisesti yksityisiä tai julkisia palveluja, opetus- ja tutkimustoimintaa, yritystoimintaa, kaupallisia palveluja ja asumista siten, että kampusalueella on mahdollista toimia ympäri vuorokauden ja ympäri vuoden. Tämän tavoitteen toteutumisessa on olennaista, että eri kaavatasot mahdollistavat monipuolisesti eri toimintojen sijoittamisen koko kampusalueelle ja sen ympäristöön.

Asemakaavan muutosluonnos pohjautuu huolellisiin selvityksiin, alueelle tehtyihin yleissuunnitelmiin ja yleissuunnitelmien yhdistelmään. Se mahdollistaa kattavasti SYK Oy:n kampuskehityksen periaatteita. Haluamme tuoda esiin joitakin asemakaavan muutosluonnoksen kohtia.

Asemakaavamuutokseen kohdennetut mielipiteet

Asemakaavan muutoksessa tie- katuliittymien sekä tonttuliittymien sijainnit tulevat muuttumaan. Alueella, jolle on muodostumassa sekoittunutta kaupunkirakennetta, sujuva ja turvallinen liikkumisympäristö on erityisen tärkeä asia ja edellyttää huolellista suunnittelua. Asemakaava ei saisi rajoittaa kampusalueen sisäisten huolto- ja kevyenliikenteen edellytyksiä.

Kaavaluonnoksessa ei ole mainittu rakentamisen laajuuksia. Selostuksessa laajuudet on kuitenkin mainittu. Haluamme kuitenkin olla tiiviissä yhteistyössä kaavoitusprosessissa kun uudisrakentamisen laajuuksia merkitään kaavakartalle.

Yliopistorakennukset Snellmania ja Canthia on merkitty kaavakartalle sr- merkinnällä ilman tarkempia selitteitä. SYK Oy:n tavoitteiden kannalta on tärkeää, että aluetta voidaan kehittää koko kampuksen elinvoimaisuutta tukien. Yliopistokampus on rakentunut vaihteittain eri vuosikymmenien aikana, osa rakennuksista on tekniikaltaan tai tilajärjestelyiltään vanhentunut eikä enää sellaisenaan palvele yliopisto- tai yritystoiminnan tämän päivän vaatimuksia. Kaavamääräys ei saisi haitata yliopistokampuksen kehittymistä nykyisten ja tulevien toimintojen tarpeita palvelevaksi kampusalueeksi. Alueen luonteelle on ominaista rakennusten tai rakennusosien muokkaus kulloistakin käyttötarkoitusta vastaavaksi. Alueen rakennuskannan muokkaaminen ja muutokset ovat osa tulevaa kulttuurihistoriaa. Rakennusten tai rakennusosien suojelu tulisi ratkaista kussakin tapauksessa erikseen ja arvioimalla alueen kokonaiskuva, ei asettamalla kaavata-son suojelumääräyksiä yksittäisille rakennuksille tai rakennusosille.

Vastine:

Kaavatyön yhteydessä on pidetty Yliopistonrannan liikennetyöpaja 8.2.2018, jossa kartoitettiin eri liikenne- ja liikkumismuotojen tarpeita ja yhteensovittamista kaava-alueella. Työpajan tulosten perusteella laadittiin liikkumisen tavoitekartta, jossa on huomioitu niin maanomistajan tontin sisäistä liikkumista kuin liittymistä kaupungin liikenneverkkoon. Tavoitteita ja ratkaisuja on käyty yhdessä läpi maanomistajan ja alueen päätoimijoiden kanssa. Kaavaluonnoksesta muutettu, ehdotukseen laadittu liikenteellinen ratkaisu on laadittu yhteistyössä osapuolten kanssa.

Suunnittelukokouksia on pidetty kolme ehdotusta laadittaessa, joissa kaikissa on ollut SYK:n edustaja mukana. Kaavakartalle kaavaehdotukseen on merkitty rakennusten kerrosalat pohjautuen havainneaineistoon, joka on laadittu yhteistyössä Suomen Yliopistokiinteistöjen kanssa.

Canthian ja Snellmanian rakennusaloille merkittyä sr-28 -merkintää on tarkennettu museoviraston lausunnon mukaiseksi. Kaavamääräyksistä on käyty neuvottelu 18.6.2018 yhdessä Museoviraston ja Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n kanssa. Neuvottelussa todettiin osapuolten kesken esitetyt suojelumääräykset molempia tyydyttäviksi.

Itä-Suomen Yliopiston mielipide 7.12.2017

Asemakaava ja asemakaavan muutos / Yliopistoranta (7260/2016)

Asemakaavan muutosesitys tukee Itä-Suomen yliopiston tavoitetta kampuksen elävöittämisestä ja yritystoiminnan, palvelujen sekä asumisen sijoittamista opetus- ja tutkimustoiminnan rinnalle.

Yliopisto haluaa tukea kestäväen kehityksen ratkaisuja kannustamalla henkilöstöä ja opiskelijoita julkisen ja kevyen liikenteen käyttöön. Samanaikaisesti, kun autopysäköintipaikkojen määrää vähennetään, yliopisto toivoo kaupungilta pyöräilyn ja julkisen liikenteen sujuvuutta ja käytettävyyttä tukevia toimenpiteitä. Yliopisto toivoo esteettömyysnäkökulmaan kiinnitettävän erityisesti huomioita alueen kehittämisessä.

Yliopisto edellyttää, että sisäisen liikenteen (ml. huoltoajo) yhteydet kampusalueella rakennusten välillä turvataan, esimerkiksi rantayhteys Canthian ja Snellmania välillä. Lisäksi yliopisto toivoo, että Snellmanian ravintolan mahdollinen laajennus Savilahden rantaan päin huomioidaan jatkosuunnittelussa.

Uusien tie- ja tonttiliittymien osalta liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuden tulee suunnittelussa kiinnittää huomioita. Moottoritien ja Savilahdentien uuden liittymän (LT) osalta yliopisto toivoo, että liittymän sijainti tarkastellaan uudelleen.

Vastine:

Kaavassa määritelty pysäköintinormi määrittää pysäköintipaikkojen vähimmäismäärän. Nk. jous-tavalla pysäköintinormilla (apv-1) on mahdollista saada vähennystä autopaikkamääriin mm. toteuttamalla kävelyä ja pyöräilyä edistäviä toimenpiteitä. Kaavaratkaisussa tuetaan joukkoliikenteen ja kevyenliikenteen edellytyksiä ja käyttöä mm. mahdollistamalla joukkoliikenteen pysäkkien sijoittumisen lähelle yliopiston pääovia. Polkupyöräpysäköinnille on varattu myös alueenosat pääovien läheisyydestä. Kevyenliikenteen väyliä on osoitettu kaavassa olevaa tilannetta laajemmin. Kaavaan liittyvässä ehdottomasti noudatettavassa rakennustapaohjeessa (rto-2) on tavoitteet ja ohjeet esteettömän ympäristön suunnittelulle.

Kaavatyön yhteydessä osapuolten kesken pidetyssä Yliopistorannan liikennetyöpajassa 8.2.2018 kartoitettiin eri liikenne- ja liikkumismuotojen tarpeita ja yhteensovittamista kaava-alueella, myös Yliopiston kampusalueen huoltoliikenteen osalta. Työpajan tulosten perusteella laadittiin liikkumisen tavoitekartta, jossa on huomioitu niin maanomistajan tontin sisäistä liikkumista kuin liittymistä kaupungin liikenneverkkoon. Tavoitteita ja ratkaisuja on käyty yhdessä läpi maanomistajan ja alueen päätoimijoiden kanssa. Kaavaluonnoksesta muutettu, ehdotukseen laadittu liikenteellinen ratkaisu on laadittu yhteistyössä osapuolten kanssa. Kaavaehdotukseen lisätty Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, jolla huoltoajo on sallittu (pp/h) sekä alueen osa, jonka kautta ajoliikenne viereiselle tontille tai alueelle on sallittu (i). Merkintä mahdollistaa huoltoliikenteen tonttien välillä myöskin rantavyöhykkeellä. Oleva vesihuoltoverkosto sijoittuu lähelle Snellmanian ravintolaa. Ilman vesihuoltoverkon siirtoa rakennusta ei ole mahdollista laajentaa rantaan päin.

Lausunnon pohjalta moottoritien liittymäpaikkaa (LT) on tutkittu uudelleen, ja liittymä on siirretty kaavaehdotukseen aiemmasta etelään, Iloharjunkadun kohdalle.

Senaattikiinteistöjen mielipide 7.12.2018

Kaava-alueella sijaitsee Suomen valtion omistama ja Senaatti-kiinteistöjen hallinnoima osa kiinteistöstä 297-13-2-11, joka on voimassaolevassa asemakaavassa merkitty opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi (Yo-1). Kaavamuutosalue rajautuu itäreunaltaan Senaatti-kiinteistöjen hallinnoimaan Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) tonttiin. Senaatti-kiinteistöt hallinnoi myös Neulaniementien eteläpuolella kaavamuutosalueeseen rajautuvaa tutkimuskeskus Neulasen kiinteistöä 297-13-21-4, joka sisältyy toisen vireillä olevan kaavahankkeen (3932/2017) muutosalueeseen.

Savilahden alueelle on laadittu osayleiskaavaa tarkentava Savilahden maankäytön yleissuunnitelma, joka on hyväksytty kaupunginhallituksessa (8.5.2017) jatkosuunnittelun pohjaksi sekä edelleen tarkennettavaksi ja täydennettäväksi. Yleissuunnitelmassa Savilahden alueelle on esitetty mm. uusia oppilaitos-, työpaikka- ja asuinalueita.

Senaatti-kiinteistöjen hallinnoimien Savilahden alueiden tulevaisuuden kehityspotentiaalia olisi tarkoituksenmukaisinta tarkastella yhtenäiseen kaavamuutokseen sisältyvänä kokonaisratkaisuna. Näin ollen kaikki Senaatti-kiinteistöjen Neulaniementien pohjoisreunan alueet tulisi lisätä mukaan tai vaihtoehtoisesti rajata pois nyt vireillä olevasta kaavamuutosalueesta.

Vastine:

Lausunnossa mainittu kiinteistö on rajattu kaavaehdotuksessa pois kaavamuutosalueesta ja katsottu, että Senaatti-kiinteistöjen hallinnoimia alueita on tarkoituksenmukaisinta tarkastella kokonaisratkaisuna.

Kuopion hyötypyöräilijöiden mielipide 7.12.2017

Yliopistonrannan asemakaava

Yliopistorannan aluetta on mainostettu kävelyn ja pyöräilyn alueena, joka ei käsillä olevassa kaavatyössä kovinkaan hyvin johtoajatuksena onnistu.

Yleisesti ottaen moottoritieltä tuleva liittymä Savilahdelle tuo ikävän maisemallisen ongelman, lisää alueen melua, tulee liian nopeasti nopean moottoriteliikenteen alempaan tieverkkoon vähentäen mm. turvallisuutta ja lisää teemallisesti autoliikenteen näkyvyyttä ja sen houkuttelevuutta. On hyvä huomata, että kyseinen liittymä tuo paljon muutakin liikennettä alueelle kuin vain yliopistolle suuntautuvaa. Kaikille muille liikennemuodoille (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) kyseinen liittymä vähentää alueen houkuttelevuutta melun lisääntymisen, liikenneturvallisuuden heikentymisen ja liittymän hallitsevuuden vuoksi. Autoilu saa lähes ikonisen mainoksen ja yliopiston arvo viihtyisänä, luonnonläheisenä ja kauniina paikkana ison kolauksen. Alueen ja yliopiston kannalta tuntuu ikävältä saada moottoritien liittymä muutaman sadan metrin päästä yliopistorakennuksen pääovesta ja uusista asuintaloista. Monissa moottoritie liittymissä Kuopiossa ja muualla on ongelmana vauhdin hurman jatkuminen myös alempaan tieverkostoon, jonne se vauhtia ei enää kuulu.

Autoliikenne lisääntyy, jos lisätään autoteitä ja pyöräily- ja kävelyliikenne lisääntyy, jos parannetaan niiden väyliä ja infraa. Yliopistorannan ja koko Savilahden alueella isona ongelmana on välityskyvyn puute pyöräilyn osalta. Tarvitaan selkeää kävelyn ja pyöräilyn erottelua nykyistä kaksi kertaa leveämmillä väylillä. Osittain tätä välityskyvyn ongelmaa jatkaa erittäin alimitoitettut pyöräpysäköintipaikat lähes koko Savilahden alueella. Kannattaisi miettiä kummallekin puolelle Savilahtea tulevia pyöräväyliä, jolloin toinen puoli voisi toimia alueen ohittavana pikaväylänä ja toinen liityntäliikenteen väylänä. Sujuvuus on yksi pyöräilyä edistävä asia ja sitä ei edistä jatkuvat kohtaamiset autoristeyksien yms. muiden kanssa. Kaavassa pitäisi miettiä miten saataisiin reittejä, joissa kohtaaminen autoliikenteen kanssa jää vähäisemmäksi. Pyöräilyväylien tulisi olla nopeita, sujuvia ja turvallisia.

Liikenneviraston jalankulun ja pyöräilyn suunnitteluohjeessa

https://julkaisut.liikennevirasto.fi/pdf8/lo_2014-11_jalankulku_pyorailyvaylien_web.pdf
suositellaan oppilaitosten pyöräpaikkamääräksi 0,5ppp/oppilas ja opettaja. Opiskelijoiden määrä on 6-7000 ja työntekijöitä on 1000-1500. Asemakaavassa on lähdetty noin 900pp näkemyksestä ja vaikka ne laskee yhteen nykyisten paikkojen kanssa ei päästä edelleenkaan lähellekään suosituksen arvoja. Suunnitteluohjeessa on myös selkeät osviitat pyöräpaikkojen sijainnista suhteessa eripituisuus vierailuihin. Toivottavasti jatkossakin nykyiset paikat on käytössä ja laadullisesti nykyistä parempana runkolukituksella ja säältä suojassa. Pyöräpaikkojen sijainteja pitää olla useammalla laidalla yliopiston rakennuksia ja niiden taso yhtä hyviä kuin pääpaikkojen. Autoparkkirakennuksiin on syytä tulla myös pyöräpaikat. Alueen saavutettavuutta pitää tarkastella myös pyöräilijän näkökulmasta. Kaavailtujen rakennusten aiheuttamat kulkuesteet ovat yllättävän suuria ja niitä pitää tarkastella myös pyöräilyn näkökulmasta, että uudet reitit suhtautuvat esimerkiksi pinnanmuotoihin. Pinnanmuotojen ongelmat korostuvat erityisesti talviliikenteessä, liukasta alamäkeä on ikävä ajaa kun se viettää sekä sivulle että eteen. Yleisesti pyöräpaikkoja pitäisi olla eri puolilla rakennuksia. Alueen korkeuserojen takia osa pyöräilijöistä jättäisi mielellään pyöränsä ns. ylätasanteille, jolloin olisi yksi mäki pois kotimatkalta. Kaikkien pyöräpaikkojen

pitää olla laadullisesti hyviä. Tehdyssä pyöräpysäköintiselvityksessä 4.5.2017 tehty pyöräpaikkalaskenta on ajankohtana Vapun jälkeen ja välttämättä iso osa opiskelijoista ei tuolloin ole yliopistolla käynyt. Kuopion hyötypyöräilijöiden selvityksissä alkaa pyöräilymäärä tipahtamaan jossain kohdin toukokuuta, koska opiskelijat lähtevät mm. töihin muille paikkakunnille. Pyöräpaikkojen talvikunnossapidon vuoksi olisi hyvä, että ne olisivat katettuja. Nykyisellään paikkojen määrä tippuu talvella erityisesti pyöräpaikoissa, jotka eivät ole pääpysäköintipaikkoja, koska huoltoliikkeet omatoimisesti siirtävät telineitä pois käytöstä helpottaakseen omaa työtänsä vaikka pyöräpysäköinnille olisi edelleen tarvetta.

Joukkoliikenteen pysäkit ovat alueelle tärkeitä ja niiden käyttöä voisi huomattavasti edistää. Nykyisellään niiden sijainti, saavutettavuus eli niille pääseminen, aluetta tuntemattomalle niiden löytäminen ja niiden näkyvyys on hyvin heikkoa. Kaavassa olisi voitu miettiä moottoriteliittymän sijaan linja-autopysäkkien tuomista nykyisten rakennusten viereen, jolloin niiden saavutettavuus ja houkuttelevuus olisi parantunut huomattavasti. On harmi, että vaikka Savilahden ohittavan joukkoliikenteen alueellinen kattavuus ja saavutettavuus eri kaupunginosista on hyvä, ei joukkoliikenne ole alueella kunnolla esillä. Katetut, valaistut ja suojatut reitit linja-autopysäkeille olisi yksi potentiaalinen keino ja samalla pysäkkikatoksien laajentaminen huomattavasti nykyisestäään. Pitäisi harkita Canthian pysäkin siirtämistä uudella linja-autotiellä huomattavasti lähemmäksi Canthian rakennusta, jolloin myös KYS:n ja Lukeman etäisyys pysäkillä lyhenisi. Savilahden ja Neulaniemen jatkoakaavoituksessa pitää miettiä, miten joukkoliikenne poimii jokaisen rakennuksen pääovelta oppilaat ja työntekijät kyytiinsä sopivalla reitillä. Asemakaavoissa voisi olla velvoite ns. mobility managementin eli liikkumisen hallinnan käyttämisestä osana kaavoituksen kohteena olevien toimintaa.

Monissa selvityksissä on todettu pyöräilyn hyödyt sekä työnantajalle että yhteiskunnalle ja pyöräilijälle itselleen. Pyörät tuottavat 15 snt/km ja autot vievät 15 snt/km. Tätä laskennallista lähtökohtaa vastaan olisi yhteiskunnan eli kaavoittajan myös syytä tarkastella eri liikennemuotoja ja millä niitä saadaan edistettyä. Yliopistoalueella esimerkiksi pieni joukkoliikenteen käyttäjämäärien nousu lisää kohtuullisen herkästi joukkoliikenteen tarjontaa. Pyöräilyn suhteen infran parantaminen tulee lisäämään pyöräilyä. Infraa on syytä tarkastella laajemmalla alueella. Noin 5 km alueella Savilahdesta asuu kohtuullisen paljon yliopistoväkeä, 5 km on noin 20-30 min reipas pyöräily. On hyvä huomata valtakunnalliset pyöräilyn kasvutavoitteet ja huomata, että kaksinkertainen kasvu pitäisi olla helposti saavutettavissa. Kaavoitus selvityksessä olisi ollut hyvä käydä läpi myös robottibussien mahdollisuuksia ja erityisesti sitä, että miten ne pääsevät yliopistorakennuksen ovien läheisyyteen. Kaavassa pitäisi selvittää vielä reilusti enemmän kävelyyn, pyöräilyyn, joukkoliikenteeseen, kaupunkipyöriin ja robottibusseihin perustuvaa ratkaisua ja laajemmassa suunnittelussa pyöräilyn ja joukkoliikenteen vaihtoehtoa sekä Kuopion keskustaan että muille alueille. Nykyinen asemakaavatyö perustuu autoiluun, joka vielä korostuu kielteisellä moottoriteliittymällä.

Vastine:

Moottoriteliittymä on muutettu luonnosvaiheen jälkeen pohjoisemmaksi, jossa sen maisemalliset vaikutukset ovat vähäisemmät, ajoneuvojen näkyvyys kaupunkikuvassa pienempi ja liikenne tulee alempaan liikenneverkkoon ensin kiertoliittymän ja sitten valo-ohjatun risteyksen kautta.

Kaavaratkaisu on laadittu siten, että Savilahdentien länsilaidalle voidaan toteuttaa nk. pikaväylänä, jossa pyöräväylät ovat erotettu jalankulkuväylistä. Alueen alikuluille on varattu kaavassa leveämmät varaukset, ja uusia alikulkuja kevyenliikenteen tarpeisiin on osoitettu mm. Neulanientielle ja Niuvantielle. Kaavassa on osoitettu nykyistä kaavaa enemmän jalankululle ja pyöräilylle varattuja reittejä.

Kaavassa määrätään polkupyöräpaikkojen määrä normilla, joka perustuu pysäköintiselvitykseen. Lisäksi joustavalla pysäköintinormilla (apv-1) luodaan houkuttimia kiinteistöille edistämään kävelyn ja pyöräilyn houkuttelevuutta mm. panostamalla pyöräpysäköinnin laatuun sekä joukkoliikenteen ja yhteiskäyttöautojen käyttöä.

Kaavamääräys, pyöräpaikkanormi, oppilaitosalueella 1pp/2 opiskelijaa vastaa mielipiteessä esitettyä 0,5 ppp/oppilas.

Pyöräpaikkanormi määrittää kiinteistöltä vaaditun polkupyöräpaikkamäärän, mielipiteessä mainittu 900 polkupyörän pyöräpysäköintialueella on haluttu erityisesti osoittaa alueenosat, jotka ovat lähellä pääsisäänkäyntejä ja näin ollen alueita ei käytetä muuhun tarkoitukseen. Kaava ei estä polkupyörien säilytystä muualla piha-alueilla ja kiinteistön omistajat voivat rakentaa pyöräpaikkoja enemmänkin kuin mitä kaava vaatii, kiinteistön omistajat vastaavat pyöräpaikkojen toteutuksesta, laadusta ja tarkoituksenmukaisesta sijoittamisesta.

Kaavassa osoitetulla uudella alikululla Niuvantiellä, Yliopiston ja KYSin välillä, on pyritty vähentämään korkeuserojen vaikutuksia pyöräilijöille ja kävelijöille. Asemakaavalla ei määritellä kunnossapitoasioita, vaan ne ovat kunnossapitopalvelujen toimivallassa.

Joukkoliikenteen vaihtopysäkkien paikat on laadittu 8.2.2018 pidetyn liikennetyöpajan tuloksien pohjalta. Kaavan pohjana olevassa liikenneverkkoosuunnitelmassa pysäkkialueet on sijoitettu niin lähelle Yliopiston pääsisäänkäyntejä kuin se on teknisesti ollut mahdollista, ja pysäkillä toiselle on mahdollista siirtyä nopeasti joko suojatien tai alikulun kautta.

Kaavassa on varattu rakenteen sisällä pääreiteille jalankulun ja pyöräilyn järjestämistä varten jopa 20 metriä leveät alueet, tarpeen vaatiessa voidaan selvittää niiden käyttöönottoa esim. ro-bottibussien tarpeisiin.

Sawon Syke –allianssiryhmän mielipide 5.12.2017

1. Yleistä

Kaavan tulisi mahdollistaa katualueen kehittäminen innovatiivisesti. Kaavan ei tulisi rajoittaa esimerkiksi pysäköintiä katualueella, tai katualueen ylittäviä ratkaisuja. Kaavan tulisi parantaa mahdollisuuksia muuttaa väljä maantiemainen väylä kaupunkimaiseksi kaduksi. Alueen infrajärjestelmien rakentaminen tullaan toteuttamaan Salli-Allianssihankeena, jonka tarjouskilpailu on meneillään. Tarjouskilpailun aikana sekä allianssin kehitysvaiheen (vuonna 2018) aikana tullaan allianssin sisältä tai tarjoajien toimesta esittämään erityisiä infrarakenteita. Mielipiteenämme esitämme, että kaavan/ kaavaprosessiin tulisi allianssitarjokkailta (ovat urakoitsija-suunnittelija yhteenliittymiä) uudenlaisia näkemyksiä, joista voisi olla hyötyä kaavaprosessiinkin. Lisäksi kaavaa ei tulisi vielä sitoa, jotta ei rajattaisi näitä mahdollisia infra-kehityskohteita toteutettavuuden ulkopuolelle.

2. Kevyen liikenteen akseli välillä Savilahdenkatu- Viestikatu

Savilahden yliopistonranta aluetta ollaan kehittämässä jalankulkuvyöhykkeenä jossa merkittävää joukkoliikenteen käyttöä. Ongelmana on Savilahden alueen liittyminen ruutukaavaan alueen halkaisevan valtakunnan pääväylän vt-5 estevaikutuksen takia. Kaavaluonnoksessa ei ole riittävästi huomioitu mahdollista tulevaa yhteyskatua vt-5 ali. ”Valtatien 5 liikennekäytävä osana Kuopion

seudun kehittämistä” selvityksissä on mainittu ongelmina: Savilahden-keskustan väliset poikittaiset kevyen liikenteen yhteydet, vt 5 estevaikutus, uudet poikittaiset yhteydet/sillat/alikulut, nykyisten yhteyksien houkuttelevuuden ja viihtyisyyden parantaminen, opastuksen parantaminen. Nämä asiat ovat myös ELY-keskuksen ja Liikenneviraston mahdollisia kehityskohteita, joten kaavoituksen tulisi tukea yhteistyötä valtion kanssa, sillä valtion liikennejärjestelmät rata, ja valtatie ovat alueeseen merkittävästi vaikuttavia. Kaavaluonnos ei tue yhteyskadun kohdalle, kaava-alueen ulkopuolisessa voimassa olevassa asemakaavassa, esitetyn alikulku-käytävän jatkumista vt-5 länsipuolella. Salli-allianssin tavoitteena on kehittää myös tätä kevyenliikenteen yhteyttä savilahdesta, ja uuden alikulun rakentaminen piipolun jo käyttöikänsä päässä olevan alikulun pohjoispuolelle yhteyskadun jatkeeksi vt-5 alitse helpottaisi useita ”optiorampin” -liittymisratkaisuja savilahdentiehen ja kevyenliikenteen sovittamista välillä savilahti-keskusta. Lisäksi yhteyskadun jatkeelle kaavoitettu radanalittava kevyenliikenteen silta mahdollistaisi paremmat kevyenliikenteen yhteydet Savilahti-Saaristokaupunki välillä.

3. Optioramppi ja tonttiliittymät

Kaava tulee sallimaan liittymän rakentamisen moottoritieltä (”optio-ramppi”) Vaihtoehtoista olisi Ve 3 parhain. Kuitenkin kaavan havainnekuviissa oli esitetty tonttiliittymä yliopistonrantaan optioramppia vasten. (Kaavaselostus s.39). Tonttiliittymän sijoittaminen optioramppiavasten voi aiheuttaa ajosuunnan erehtymisestä ja autoilija saattaa lähetä ajamaan ”vastapalloon” optioramppia pitkin. Kaavaluonnoksessa on myös rajattu hyvin vahvasti mahdollisten tonttiliittymien paikkoihin. Vielä tässä vaiheessa ei tulisi rajata tonttiliittymien paikkoja, sillä allianssin kehitysvaiheessa voi tulla ilmi monipuolisia ratkaisuja tonttiliittymiensijoitteluun sekä siihen, kuinka kulku kiinteistöille järjestetään.

Vastine:

1. Kaavan reunaehdot huomioiden katualueella on varauduttu alustavan katusuunnitelman mukaiseen tilan tarpeeseen. Pysäköinti katualueella katualueen pääkatuluonteen vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista, ja pysäköintiä varten kaavassa on osoitettu keskeiselle paikalle LPA-alue sekä tonteille p-alueita, joiden kapasiteetin on laskettu riittäväksi alueen pysäköintitarpeitten täyttämiseksi. Savilahdentielle on kaavassa esitetty istutettavat puurivit, ja alustavissa katusuunnitelmissa on tavoitteena ollut, että maantiemäinen katu muuttuisi kaupunkimaiseksi kaduksi. Savilahdentie on korkean kuljetusten reitti, mikä osaltaan vaikeuttaa kadun ylitysratkaisuja. Savilahdentielle suunnitellut alikulku ja liikennevalo-ohjattu suojatieylitys mahdollistavat siirtymisen puolelta toiselle. Katujärjestelyt suunnitellaan lopullisesti katusuunnitelmien yhteydessä.

Kaava-hankkeen aikana on käyty keskusteluja SALLI-Allianssikumppanin kanssa Savilahdentien kehittämisestä ja on todettu mm., että kaava-aikataulu ja muut reunaehdot ja ratkaisut huomioiden mahdolliset kehitysvisiot on tehtävä tulevaisuudessa kaavan antamissa rajoissa. Osalle Savilahdentietä on osoitettu leveämpi alikulku.

2. Savilahden maankäytön yleissuunnitelmassa, jonka kaupunginhallitus on 8.5.2017 hyväksynyt Savilahden alueen jatkosuunnittelun pohjaksi, on kevyenliikenteen kokoava akseli esitetty Piipolun kohdalle. Tätä noudattaen asemakaavaehdotuksessa on korostettu tätä yhteyttä Viestikadun ja Yliopistokampuksen välillä mm. leveällä alikulukäytävällä Savilahdentien ali, joka toimii samalla myös joukkoliikenteen vaihtopysäkkialueen solmukohtana. Kaavassa on varauduttu, että tällä akselilla voi toimia myös alueellinen joukkoliikenne, akselin varrelle sijoittuvat pyöräparkit, pysäköintilaitos sekä pysäköintipaikkoja. Suunnitelma mahdollistaa jouhevan vaihdon liikennemuo-
dosta toiseen.

3. Moottoritieramppi on kaavaehdotuksessa siirretty kaavaluonnoksesta saatujen palautteiden pohjalta pois Piipolun kohdalta ja esitetty Ilohajunkadun risteykseen. Tonttiliittymät koko alueella on tutkittu uudelleen ja niitä on suunniteltu kaavaehdotusta tehdessä yhdessä mielipiteen antajan eli valitun Allianssi-kumppanin kanssa.